

ИЗБОРНОМ ВЕЋУ ФИЛОЛОШКОГ ФАКУЛТЕТА УНИВЕРЗИТЕТА У БЕОГРАДУ

На основу Одлуке Изборног већа Филолошког факултета Универзитета у Београду број 1025/1 од 27. IV 2016. године, а у складу са чланом 65 Закона о високом образовању Републике Србије и чланом 116 Статута Филолошког факултета Универзитета у Београду, изабрана је Комисија за припрему извештаја о кандидатима који су се пријавили на конкурс за избор редовног професора за ужу научну област Српска књижевност, предмет Српска књижевност XVIII и XIX века (I). Комисија подноси Изборном већу Филолошког факултета Универзитета у Београду следећи

ИЗВЕШТАЈ

На конкурс за редовног професора за ужу научну област Српска књижевност, предмет Српска књижевност XVIII и XIX века (I), који је објављен у листу *Послови* (бр. 673 од 11.5.2016. године /исправка у бр. 674 од 18.5.2016. године) пријавио се један кандидат – др Зорица Несторовић, ванредни професор за ужу научну област Српска књижевност, предмет Српска књижевност XVIII и XIX века (I). Уз пријаву кандидат је приложио предвиђену документацију.

I БИОГРАФИЈА

У својој биографији др Зорица Несторовић наводи да је рођена 1970. године у Београду, да је 1994. године завршила Групу за српску књижевност и језик са општом књижевношћу Филолошког факултета у Београду, да је завршила постдипломске студије (смер: наука о књижевности) и одбранила – 1999. године – магистарски рад „Драме Јована Суботића”, да је – 2005. године – одбранила докторску дисертацију „Трагички јунак у српској драми XIX века”, да је запослена на Филолошком факултету у Београду: од 1995. године као асистент-приправник, као асистент од 1999. године, као доцент од 2006. године а као ванредни професор од 2011. године за наставно-научну област Српска књижевност (предмет Српска књижевност XVIII и XIX века I).

Др Зорица Несторовић је након избора у звање ванредног професора (01.11.2011.) обављала бројне наставне активности.

На **основним академским студијама** држала је наставу из следећих предмета: (1) ОБАВЕЗНИ ПРЕДМЕТИ (Српска књижевност XVIII и XIX века (I) (група 05, 5. и 6. семестар); Поетика српске књижевности барока, просвећености, класицизма, предромантизма и романтизма (група 06, 5. и 6. семестар); Српска књижевност 18. и 19. века (група 01, 3. и 4. семестар)); (2) ИЗБОРНИ ПРЕДМЕТИ (Европски контекст српске књижевности: Лаза Костић и стари Грци (група 06, 8. семестар)).

На **мастер академским студијама** држала је наставу из следећих предмета: (1) ОБАВЕЗНИ ПРЕДМЕТИ (Техника академског писања (Студијски мастер програм: Српска књижевност); Академско писање (Студијски мастер програм: Српски језик – у академској 2012/2013. и академској 2013/2014. години); Техника академског писања (Студијски мастер програм: Српски језик као страни – од академске 2015/2016.); (2) ИЗБОРНИ ПРЕДМЕТИ (Поетика жанра историјске драме у српској књижевности (Студијски мастер програм: Српска књижевност); Епско и драмско у српској драми (Студијски мастер програм: Српска књижевност – од академске 2015/2016.), Културна

историја Срба и однос према другим културама (Студијски мастер програм: Српски језик као страни – од академске 2015/2016.).

На **докторским академским студијама** држала је наставу из ИЗБОРНОГ ПРЕДМЕТА *Трагички јунак у српској драми XIX века*. Она наводи и да је након избора у звање ванредног професора била ангажована и као професор на Филолошко-уметничком факултету Универзитета у Крагујевцу на мастер студијама у академској 2011/2012. години.

Од додатних предавачких активности, др Зорица Несторовић истиче да је била ангажована као предавач на 43, 44. и 45. Скупу слависта (Међународни славистички центар на Филолошком факултету у Београду) и као лектор за српски као страни језик у Центру за српски као страни језик Филолошког факултета у Београду и то како у редовном раду Центра, тако и у програму Летњег курса Центра.

Посебан део кандидаткињине биографије чини део везан менторства, односно чланство у комисијама за израду дипломског, мастер и докторског рада (потпуни подаци достављени су у библиографији). Она наводи да је била ментор у преко 20 дипломских, 12 мастер радова и у 5 докторских теза од којих је једна одбрањена, а за три је написан извештај о оцени докторске дисертације. Када су у питању Комисије за избор у наставничко звање, била је члан једне комисије за избор у звање једног ванредног професора.

Од првог дана запослења на Филолошком факултету у Београду (1.10.1995. година), др Зорица Несторовић учествовала је у бројним ваннаставним активностима, а у периоду од избора у звање ванредног професора 01.11.2011. обављала је различите дужности од којих издајамо учешће у раду Комисије за дежурство на пријемном испиту 2012, 2013, 2014. и 2015. године, Комисије за прегледање пријемног испита 2012, 2013, 2014. и 2015. године и Комисије за жалбе на пријемном испиту 2012, 2013. и 2014. године, као и учешће у раду Комисије за акредитацију Катедре за српску књижевност са јужнословенским књижевностима.

Када је у питању њен **НАУЧНИ РАД** након избора у звање ванредног професора, наводимо следеће податке релевантне за избор у звање редовног професора. Др Зорица Несторовић објавила је **једну научну монографију** (*Велико доба. Историја развитка драме у српској књижевности XVIII и XIX века*, Klett, Београд, 2016, 413 страна (ISBN 978-86-7762-890-1; УДК 821.163.41.09-2"17/18"; 821.163.41:929"17/18"; COBISS.SR-ID 222108684), **једно приређено научно издање књижевне грађе** (Јован Стерија Поповић, *Весела позорја*, приредила Зорица Несторовић, Нови Сад : Стеријино позорје, 2014, 478 страна (ISBN 978-86-85145-38-4 / УДК 821.163.41-2 / 821.163.41-2.09 Поповић J. S. / COBISS.SR-ID 290617095), **СЕДАМ УЏБЕНИКА** (у коауторству), **две лексикографске јединице на енглеском језику у научној публикацији водећег међународног значаја, дванаест (12) студија** у научним часописима и зборницима са међународних и националних скупова (3 студије у часописима међународног значаја верификованих посебном одлуком; 2 студије у водећем часопису националног значаја у одређеној научној области; 4 студије са међународног научног скупа објављене у целини; 2 студије са научног скупа националног значаја објављене у целини; 1 студија објављена у тематском зборнику), **два(2) предговора** у издањима књижевне грађе, **пет (5) научних прегледних чланака** (од тога 3 у часописима међународног значаја верификованим посебном одлуком; 1 у часопису националног значаја). Комплетна библиографија дата је у посебном одељку извештаја. Др Зорица Несторовић је у периоду након избора у звање ванредног професора учествовала на **пет међународних научних скупова**, као и на **два национална научна скупа**.

Њена научна активност огледа се и у чланствима у уређивачким одборима домаћих и међународних часописа, скупова и струковних удружења, па тако у својој биографији наводи и да је један од два уредника зборника радова *Становиште савремености и*

историјска прошлост, Филолошки факултет Универзитета у Београду, Филозофски факултет Универзитета у Нишу, Београд, Ниш, 2014 (у коуредништву), заменик уредника часописа „Свет речи” који издаје Друштво за српски језик и књижевност Србије (2009–2015) на позицији уредника за књижевност, члан Уређивачког одбора САБРАНИХ ДРАМА ЈОВАНА СТЕРИЈЕ ПОПОВИЋА (Стеријино позорје, Нови Сад, 2014), члан Програмског савета Задужбине „Доситеј Обрадовић” (2012–2016), заменик председника Друштва за српски језик и књижевност Србије (2014–2016), члан Управног одбора Института за књижевност и уметност (2014), потпредседник Друштва за српски језик и књижевност Србије (2016), члан Организационог одбора Међународног научног скупа „Српски као страни језик у теорији и пракси” Центра за српски као страни језик и Филолошког факултета Универзитета у Београду који је одржан 24. и 25. октобра 2014. године у Београду и члан Савета Центра за српски као страни језик Филолошког факултета Универзитета у Београду. Добила је СТЕРИЈИНУ НАГРАДУ часописа „Сцена” за театрологију за монографију *Богови, цареви и људи. Трагички јунак у српској драми XIX века* (Чигоја штампа, 2007, Београд), која је додељена 05. јуна 2008. на 53. Стеријином Позорју у Новом Саду, за најбољу монографију из области театрологије.

Посебан део биографије др Зорица Несторовић у оквиру њених научних активности представља учешће на пројектима чији је детаљан попис дат у одељку библиографија. Када су у питању пројекти на којима је учествовала након избора у звање ванредног професора, издвајамо домаћи фундаментални научно–истраживачки пројекат Министарства науке, просвете и технолошког развоја Републике Србије *Проучаваоци књижевности у српској култури друге половине двадесетог века* (2011–2016) (број 178026), затим *Дигитализација српских службених новина 1813–2013*– потпројекат *Дигитализација „Новина српских” 1813–1868*; руководилац академик Александар Костић, као и низ пројеката Завода за вредновање квалитета образовања и васпитања (*Развијање образовних стандарда за крај основног, општег средњег и средњег стручног образовања* (ИПА 2008), *Развијање образовних стандарда за крај основног, општег средњег и средњег стручног образовања* (ИПА 2008), *Развијање образовних стандарда за крај основног образовања одраслих* (ИПА 2008), *Праћење и унапређење образовних стандарда за крај обавезног основног образовања* (ИПА 2011).

Након избора у звање ванредног професора била је **реализатор** четири програма стручног усавршавања и два пута **предавач у пленуму** на програмима стручног усавршавања, модератор и учесник два округла стола, учесник већег броја књижевних вечери и представљања научних монографија, предавач у оквиру циклуса, појединачних предавања (нпр. „Доситеј и метод критичког мишљења”, 23. јануар 2014; Конак кнегиње Љубице; „Нушић и дух меланхолије”, поводом 150-годишњице рођења Бранислава Нушића, Коларчев народни универзитет, 25.11.2014.) и ауторског циклуса предавања („Велико доба – српска драма у XIX веку”; Коларчев народни универзитет; 16, 23. и 30. март 2016.)

II БИБЛИОГРАФИЈА

Др Зорица Несторовић у пријави на конкурс приложила је биографију у којој је, поред основних биографских података, навела и све оне елементе који су релевантни за избор у звање редовног професора. Биографија је употпуњена са следећих шест прилога: (1) библиографија (за период до 2011. године и за период од 2011. године, после избора у звање ванредног професора); (2) уређивање тематских зборника радова/часописа; (3) чланство у уређивачким одборима домаћих и међународних часописа, скупова и струковних удружења, или предавање по позиву на универзитетима у иностранству; (4) награде и признања; (5) менторства и чланства у комисијама и (6) учешће на пројектима. У овом извештају наводимо их онако како их је она приложила.

ПРИЛОГ 1

Библиографија за период до 2011. године

Академски радови

1. Магистарски рад: *Драме Јована Суботића* (Филолошки факултет Универзитета у Београду, 1999)
2. Докторска дисертација: *Трагички јунак у српској драми XIX века* (Филолошки факултет Универзитета у Београду, 2005)

I Монографије

1. *Јован Суботић, драмски писац*, Матица српска, Нови Сад, 2000.
2. *Богови, цареви и људи. Трагички јунак у српској драми XIX века*, Чигоја штампа, Београд, 2007, 335 страна. Монографија је награђена СТЕРИЈИНОМ НАГРАДОМ часописа „Сцена” за театрологију. Награда је додељена 05. јуна 2008. на 53. Стеријиним Позорју у Новом Саду. Ова награда се додељује сваке треће године за најбољу монографију из области театрологије.
3. *Класик Стерија, есеји* Друштво за српски језик и књижевност Србије, Београд, 2011, 162 стране

II Критичка, фототипска и друга приређена издања

1. Лаза Костић, *Изабране песме*, Завод за уџбенике и наставна средства, Београд, 1999. (у коауторству са Милом Ломпаром);
2. Ђура Јакшић, *Јелисавета, кнегиња црногорска*, Завод за уџбенике и наставна средства, Београд, 2000. (у коауторству са Милом Ломпаром);
3. *Српска књижевност XVIII и XIX века: барок, просвећеност, класицизам и предромантизам. Хрестоматија, I–II*, (у коауторству са Милом Ломпаром), Филолошки факултет, „Нова светлост”, Београд, Крагујевац, 2003.
4. Јован Стерија Поповић, *„Жалостна позорја”, књига друга*, КОВ, Вршац, 2004.
5. Јован Стерија Поповић, *„Жалостна позорја”, књига трећа*, КОВ, Вршац, 2005.
6. Јован Стерија Поповић, *Торжество Србије*, КОВ, Вршац, 2006, 137 страна фототипско издање
7. Јован Стерија Поповић, *Бој на Косову или Милан Топлица и Зораида*, КОВ, Вршац, 2006, 228 страна
8. Милош Црњански, *Драме. Маска. Конак. Тесла*, Дела Милоша Црњанског, том 7, књига 12-14, Задужбина Милоша Црњанског, Београд, 2008, 726 страна критичко издање
9. *Српска књижевност XVIII и XIX века: барок, просвећеност, класицизам, предромантизам*, приредили Мило Ломпар и Зорица Несторовић, књига I (стр. XVI–425), књига II (стр. 428–893), Треће, допуњено издање, Чигоја, Београд, 2009.

III Студије

1. *Реч пре... Фолклорна подлога Настасијевићевих музичких драма*, „Књижевност”, Београд, 1995, књ. С, св. 3-4-5, стр. 434–455

2. „*Сан Краљевића Марка*”, *Јована Стерије Поповића и „Маркова сабља” Јована Ђорђевића*, Научни састанак слависта у Вукове дане, књ. 25, св. 1, Београд, 1996, стр. 113–120
3. *Мотив постања у лирици Лазе Костића*, Научни састанак слависта у Вукове дане, књ. 26, св. 1, Београд, 1997, стр. 373–382
4. *Аутопоетички делови „Автобиографије” Јована Суботића*, „Књижевност и језик”, 1997, XLI, бр. 1, стр. 117–125
5. *У трагању за почецима српског сонета*, „Књижевност и језик”, 1997, XLI, бр. 4, стр. 57–63
6. *Морфолошки аспекти „Автобиографије” Јована Суботића*, Научни састанак слависта у Вукове дане, књ. 27, св. 1, Београд, 1998, стр. 149–157
7. *Путеви еманципације раног српског романа*, „Књижевна критика”, год. XVII, пролеће–лето, 1998, стр. 46–53
8. *Један прилог о раду Јована Суботића на драми*, „Књижевност и језик”, 1999, XLVI, бр. 4, стр. 90–110
9. *Суботићева „Прехвала” као историјска мелодрама*, Зборник Матице српске за књижевност и језик, књ. XLVIII, св. 1, 1999, стр. 49–55
10. *Драмске познице Јована Суботића*, Зборник Матице српске за сценске уметности и музику, бр. 24–25, 1999, стр. 47–58
11. „*Милош Обилић*” *Јована Суботића: реч и херојски свет*, ЛМС, год. 176, књ. 465, св. 3, март 2000, стр. 309–322
12. *Структура коментара у раном српском роману*, у: „Коментар и приповедање. Прилози поетици коментара у српској књижевности”, Центар за научни рад, Филолошки факултет, Београд, 2000, стр. 61–82
13. *Драмски поступци Јована Суботића*, „Књижевна историја”, XXXII, 2000, 110, стр. 97–122
14. *Путешествије по традицији Предрага Протића*, „Исидоријана”, књижевни зборник, год. 7, бр. 10/11 (2002), стр. 172–185
15. *Од жртве до узурпатора: Драгутин Илић и драмска традиција о смрти Уроша Петог*, у: „Породица Илић у српској књижевности”, (зборник), Институт за књижевност и уметност, Београд, 2003, стр. 435–442
16. *Феномен трагичког у „Смрти Уроша Петог” Стефана Стефановића*, Годишњак Катедре за српску књижевност са јужнословенским књижевностима, Година I, бр. 1, Филолошки факултет, Београд, 2005, стр. 115–136
17. *Приповедачи и њихове приче (О наративним поступцима у приповеци „Једна ноћ” Ђуре Јакишића)*, „Прилози за књижевност, језик, историју и фолклор”, 2004, књ. LXX, Филолошки факултет, Београд, 2004, стр. 103–118
18. *Одређени аспекти тумачења драме*, у зборнику „Ка савременој настави српског језика и књижевности”, Друштво за српски језик и књижевност, Београд, 2004, стр. 409–419
19. *Барокни дух у песништву Милосава Тешића*, у зборнику: *Поезија Милосава Тешића*, Задужбина Десанке Максимовић, Београд, 2005, стр. 15–24
20. „*Пера Сегединац*” *Лазе Костића: фигура мученика и трагичка кривица*, Годишњак Катедре за српску књижевност са јужнословенским књижевностима Филолошког факултета у Универзитета у Београду, година II, бр. 2, Филолошки факултет, Београд, 2006, стр. 93–112
21. *Судбине и људи: Јован Стерија Поповић*, „Братство”, бр. X, Београд, 2006, стр. 33–43.
22. *О разуму и аутентичности*, „Јован Стерија Поповић: 1806-1856-2006”, зборник радова са Међународног научног скупа Српске академије наука и уметности

- посвећеног Јовану Стерији Поповићу који је одржан 5-8.12. 2006. године, Београд, 2007, стр. 269-275
23. *Исидора Секулић о песницима српског романтизма*, Годишњак Катедре за српску књижевност са јужнословенским књижевностима Филолошког факултета у Универзитета у Београду, година III, бр.3, Филолошки факултет, Београд, 2007, стр. 293-312
  24. *La figure idéale du souverain dans le „théâtre triste” de Sterija, Les formes de la littérature orale dans les comedies de Jovan Sterija Popović; Jovan Sterija Popović Un classique parle à notre temps*, Textes réunis par Sava Andjelkovic et Paul-Louis Thomas, Centre de recherches sur les cultures et literatures d'Europe centrale, orientale et balkanique, Université Paris IV, Sorbonne, L'Harmattan, 2008, 33-52
  25. *Слика смрти у роману „Лајковачка пруга” Радована Бели Марковића*, „Проза Радована Белог Марковића”, Матична библиотека „Љубомир П. Ненадовић, Ваљево, 2009, стр. 133-140
  26. *Три песника* (Мушички, Стерија и Сарајлија): слика света, „Класицизам у српској књижевности и ликовној уметности”, Фондација „Рачанска баштина”, Бајина Башта, 2009, стр. 19-40

IV Прикази, критике и чланци

1. *О токовима сигнализма*, „Књижевност и језик”, 1995, XLII, бр.1-2, стр. 146-150
2. *Књижевност и историја I*, „Књижевност и језик”, 1995, XLII, бр.3-4, стр.161-168; (у коауторству са Соњом Петровић).
3. *Даница, српски народни илустровани календар за годину 1996*, „Књижевност и језик”, 1996, XLIII, бр.1-2, стр.169-173
4. *Драма у српској књижевности*, „Књижевност и језик”, 1996, XLIII, бр. 3-4, стр.175-179
5. *Шафарику у част*, „Књижевност и језик”, 1997, XLV, бр.1, стр.137-139
6. *У преплету драме и историје*, „Књижевност и језик”, 1997, XLV, бр.2-3, стр.137-140
7. *Могућности читања*, „Књижевност и језик”, 1997, XLV, бр.4, стр.89-92
8. *Разговор са плетисанком*, „Међу јавом и мед сном” Лазе Костића као програмска песма, „Свет речи”, бр.1, 1997, стр.41-42
9. *Прича о сонету*, „Свет речи”, бр.2-3, 1997, стр.41-42
10. *У духу осам векова „Светосавске источнице”*, „Књижевност и језик”, 1998, XLVI, бр.1, стр.117-120
11. *Изнова прочитани Његош*, „Књижевност”, бр.11-12, 1998, стр.2023-2027
12. *Књижевно наслеђе и дух времена*, „Књижевност и језик”, 1998, XLVI, бр. 2-4, стр.146-149
13. *О Гозби небогога Павла*, „Књижевност и језик”, 2000, XLVIII, бр. 3-4
14. *Поетички хоризонт Костићеве песме-света*, „Свет речи”, бр. 9-12, Београд, 1999-2000, стр.52-54
15. *Исторія разныхъ славенскихъ народовъ наипаче Болгаръ, Хорватовъ и Сербовъ (...)*, „Прилози за књижевност, језик, историју и фолклор”, 2002-2003, књ. LXVIII и LXIX, Филолошки факултет, Београд, 2004, стр. 394-399
16. *Методички приступ драми*, у зборнику: „Ка савременој настави српског језика и књижевности”, Друштво за српски језик и књижевност, Београд, 2004, стр. 423-432
17. *О идејама и трајању*, Зборник Матице српске за књижевност и језик, књ. L, свеска 3/ 2002, Нови Сад, 2004, стр. 549-554

18. Јован Стерија Поповић, *Женидбе и удадбе, избор и поговор Марта Фрајнд, Књижевна општина Вршац, Вршац, 2003, 212 страна, „Прилози за књижевност, језик, историју и фолклор”, 2004, књ. LXX, стр. 321–323*
19. Сава Анђелковић, *Стеријиних 80 комичких ликова, Књижевна општина Вршац, Вршац, 2003, 344 стране, „Прилози за књижевност, језик, историју и фолклор”, 2004, књ. LXX, стр. 323–325*
20. *Књига о Црњанском*, приредио Мило Ломпар, СКЗ, коло XCVII, књига 643, Београд, 2005, 408 страна, „Прилози за књижевност, језик, историју и фолклор”, 2005, књ. 71, свеска 1–4, Филолошки факултет, Београд, 2006, стр. 194–196
21. *О аутентичним вредностима (Васо Милинчевић, Велика школа и велики професори, Друштво за српски језик и књижевност, Београд, 2006), „Књижевност и језик”, год. LIV, бр. 1–2, Београд, 2007, стр. 175–179.*
22. *Исидора Секулић и Пиранделло: сусрет великих духова, „Наше стварање”, год. 3-4, 2008, Лесковац, стр. 92-99.*

Библиографија за период од 2011. године, после избора у звање ванредног професора

I Монографије

1. *Велико доба. Историја развоја драме у српској књижевности XVIII и XIX века*, Klett, Београд, 2016, 413 страна (ISBN 978-86-7762-890-1; УДК 821.163.41.09-2"17/18"; 821.163.41:929"17/18"; COBISS.SR-ID 222108684)

II Критичка, фототипска и друга приређена издања

1. Јован Стерија Поповић, *Весела позорја*, приредила Зорица Несторовић, Нови Сад : Стеријино позорје, 2014, 478 страна (ISBN 978-86-85145-38-4 / УДК 821.163.41-2 / 821.163.41-2.09 Роровић Ј. С. / COBISS.SR-ID 290617095)
2. *Мост*, читанка за пети разред основне школе, Клет, Београд, 2012, 1. издање, 223 стране, у коауторству са Златком Грушановићем (ISBN 978-86-7762-280-0 (broš.) / 37.016:821-82(075.2)/COBISS.SR-ID 194446860)
3. *Корак*, читанка за шести разред основне школе, Клет, Београд, 2012, 1. издање, 208 страна, у коауторству са Златком Грушановићем (ISBN 978-86-7762-295-4 (broš.) / 37.016:821-82(075.2)/COBISS.SR-ID 194447372)
4. *Пут*, читанка за седми разред основне школе, Клет, Београд, 2012, 1. издање, 212 страна, у коауторству са Златком Грушановићем (ISBN 978-86-7762-298-5 (broš.) / UDK 37.016:821-82(075.2)/COBISS.SR-ID 194445580)
5. *Речи мудрости*, читанка за осми разред основне школе, Клет, Београд, 2013, 3. и прерађено издање, 240 страна, у коауторству са Златком Грушановићем (ISBN 978-86-7762-450-7 / UDK 37.016:821-82(075.2)/COBISS.SR-ID 195339020)
6. *Српски језик за пети разред основне школе*, радна свеска уз уџбенички комплет, Клет, Београд, 2013, 1. издање, 125 страна, у коауторству са Весном Ломпар (ISBN 978-86-7762-311-1 (broš.) / UDK 37.016:811.163.41(075.2)(076.1)/COBISS.SR-ID 197338892)

7. *Српски језик за шести разред основне школе*, радна свеска уз уџбенички комплет, Клет, Београд, 2013, 1. издање, 135 страна, у коауторству са Весном Ломпар (ISBN 978-86-7762-454-5 (broš.) / UDK 37.016:811.163.41(075.2)(076.1) / COBISS.SR-ID 197339916)
8. *Српски језик за седми разред основне школе*, радна свеска уз уџбенички комплет, Клет, Београд, 2013, 1. издање, 132 стране, у коауторству са Весном Ломпар (ISBN 978-86-7762-455-2 (broš.) /UDK 37.016:811.163.41(075.2)(076.1) / COBISS.SR-ID 197340684)

III Лексикографска јединица или карта у научној публикацији водећег међународног значаја

1. Nestorović Zorica, 2015. "Bible / classics translations: Serbian", Encyclopedia of Romantic Nationalism in Europe, ed. Joep Leerssen (electronic version; Amsterdam: Study Platform on Interlocking Nationalisms, www.romanticnationalism.net), article version 1.1.1.1/a, last changed 13-05-2016, consulted 17-05-2016.
2. Nestorović Zorica, 2015. "Narrative literature (historical): Serbian", Encyclopedia of Romantic Nationalism in Europe, ed. Joep Leerssen (electronic version; Amsterdam: Study Platform on Interlocking Nationalisms, www.romanticnationalism.net), article version 1.1.1.1/a, last changed 13-05-2016, consulted 17-05-2016.

IV Радови

1. „Драмска структура комедије Вечера Скендера Куленовића”, у *Споменица Скендера Куленовића*, Научни скупови Српске академије наука и уметности, књ. СХХХVII, Одељење језика и књижевности, књ. 24, Београд, 2011, стр. 303-311 (821.163.41.09 Куленовић С. / (082) /821.163.41.09" 19" (082) /ISBN 978-86-7025-564-7 /1. Ств. насл. на упор. насл. стр. 2. Тешић, Милосав [уредник] /[аутор додатног текста]; а) Куленовић, Скендер (1910-1978) – Зборници /б) Српска књижевност – 20в Зборници /COBISS.SR-ID 188225548)
2. „Феномен мушке лепоте у песништву Лазе Костића”, у: *Лаза Костић 1841-1910*, Научни скупови Српске академије наука и уметности, књ. СХХХIII, Одељење језика и књижевности, књ. 23, Београд, 2011, стр. 135-147. (УДК 821.163.41.09. Костић Л.- 082 / ISBN 978-86-7025-531-1 /1. Симовић, Љубомир [уредник] / а) Костић, Лаза (1841-1910) – Зборници /COBISS.SR – ID 183118348)
3. „Садржаји усмене књижевности у настави српског као страног језика (методички примери)”, у: *Српски као страни језик у теорији и пракси II*, тематски зборник радова, Филолошки факултет Београд, Центар за српски језик као страни језик, Београд, 2011, стр. 95–111. (373.3::811.163.41'243(082) /ISBN 978-86-6153-058-6 /а) Српски језик – Зборници б) Српски језик – Настава – Зборници /COBISS.SR/ID 187578892)
4. „Доситеј и метод критичког мишљења”, у: *Доситеј и (српска) школа*, Задужбина Доситеј Обрадовић, зборник радова са научног скупа одржаног 29. и 30. јануара 2010. године, Београд, 2011, стр. 125-134. (УДК 821.163.41.09-83 Обрадовић Д. / 165.63(497.11)"17/18")

5. „Неподношљива лакоћа плетења. Прилог тумачењу песме *Међу јавом и мед сном* Лазе Костића”, у: *Жива реч, зборник у част проф. др Наде Милошевић-Ђорђевић*, Балканолошки институт Српске академије наука и уметности, посебна издања 115, Филолошки факултет Универзитета у Београду, Београд, 2011, стр. 389-396. (УДК 821.163.41.09 /ISBN 978-86-7179-071-0 (BI) /COBISS.SR-ID 184712972)
6. „У судару метафизике и историје (Мило Ломпар, *Његошево песништво*, Српска књижевна задруга, Београд, 2010)”, *Летопис Матице српске*, Нови Сад, год. 187, књ. 487, св. 4, стр. 695-705. (ISSN 0025-5935 UDK 82(05))
7. „Лаза Костић и његов драмски десетерац”, *Призор*, часопис за културну историју Јадра, бр. 10, 2011, Центар за културу „Вук Караџић”, Лозница, ср. 34-35 (930.85 (497.11)(05) /ISSN 1451-2041=Призор /COBISS.SR-ID 181050375)
8. „Примери обраде сталног епитета у настави књижевности”, *Књижевност и језик*, година LIX, број, 1-2, Београд, 2012, стр.97-106. (УДК: 371.3::82 /82.0 /ISSN 0454-0689=Књижевност и језик /COBISS.SR-ID 4052482)
9. „Слика града у прози српске просвећености: од храма знања до места искушења”, *Годишњак Катедре за српску књижевности са јужнословенским књижевностима*, за школску 2011/2012. годину, година VII, Филолошки факултет Универзитета у Београду, Београд, 2012, стр. 111-127. (UDK 821.163.41.09)
10. „Драгана Грбић, Алегорије ученог пустинољубитеља. Поступак алегоризације у опусу Јована Рајића, Институт за књижевност и уметност, Београд, Библиотека „Студије и расправе”, књига L, Београд, 2010, 517.страна.”, Прилози за књижевност, језик, историју и фолклор, бр. LXXVII, Београд, 2011, стр. 247-249. (напомена – овај број је изашао из штампе 2012. и зато га наводимо у библиографији за 2012). (УДК 821.163.41.09 /ISSN 0350-6673 = Прилози за књижевност, језик, историју и фолклор /COBISS.SR – ID 602383)
11. „Miloš Crnjanski, dramski pisac. 120 godina od rođenja Miloša Crnjanskog”, *Teatron*, časopis sa pozorišnu umetnost, br. 164/165, jesen/zima, Muzej pozorišne umetnosti, Beograd, str. 63-74. (ISBN 0351-7500)
12. „Драгана Грбић, Прекретања, Хале – Лајпциг, прекретница у животу Доситеја Обрадовића, Dragana Grbić, Vorentscheidungen, Halle – Leipzig, Wendenpunkt im Leben von Dositej Obradović, превод и редакција превода на немачки Ангела Рихтер, Seminar für Slavistik der Martin-Luther-Universität Halle-Wittenberg, Институт за књижевност и уметност, Београд, Interdisziplinäres Zentrum für die Erforschung der Europäischen Aufklärung der Martin-Luther-Universität Halle-Wittenberg, Halle – Београд, 2012, 266 стр., „Прилози за књижевност, језик, историју и фолклор, бр. LXXIX, Београд, 2013, стр. 301-306. (УДК 821.163.41.09 Обрадовић Д. /316.7"17/18" /130.2"17/18/ 82.02/ ISSN 0350-6673 = Прилози за књижевност, језик, историју и фолклор /COBISS.SR – ID 602383)
13. Весна Крајишник, Зорица Несторовић, „Доживљај традиционалне и савремене културе у настави српског као страног језика”, зборник радова *Културе у дијалог, Филологија и интеркултуралност*, књ.1, Филолошки факултет, Београд, 2013, стр. 51-68. (УДК 371.3::811.163.41/ISBN 978-86-6153-150-7 /ISBN 978-86-6153-149-1 (за

издавачку целину) /1. Вранеш, Александра [уредник], 1960- /а) Филологија – Зборници б) Мултикултурализам – Зборници /COBISS.SR-ID 201293836)

14. „Философи и писци (философски контекст у проучавањима српске књижевности Јована Деретића)”, у: *Становиште савремености и историјска прошлост. Књижевни историчар Јован Деретић*, зборник радова са Међународне научне конференције „Књижевни историчар Јован Деретић”, уредници проф. др Мило Ломпар, проф. др Зорица Несторовић, Филолошки факултет у Београду, Филозофски факултет у Нишу, Београд – Ниш, 2014, стр. 249 – 258. (УДК 821.163.41.09:13 Деретић. Ј. /ISBN 978-86-6153-205-4 (ФФ) /COBISS.SR-ID 210749708)
15. „Зашто је Бора Станковић писао драме?”, предговор у: Борисав Станковић, *Изабрана дела, књига трећа, Дrame, Плутос, Врање*, 2014, стр. 9-22; (821.163.41-2 / 821.163.41.09-2 Станковић, Б. / ISBN 978-86-916959-6-5/ COBISS.SR-ID 209303564)
16. „Стерија као комедиограф или о непроменљивости човека у свету који се мења”, предговор у *Веселопозорја* / Јован Стерија Поповић ; приредила Зорица Несторовић, Нови Сад : Стеријино позорје, 2014, 478 стр, стр. 7-16; (ISBN 978-86-85145-38-4 / УДК 821.163.41-2 / 821.163.41-2.09 Popović J. S. / COBISS.SR-ID 290617095)
17. „Асоцијације у наставној пракси (Весна Ломпар, Јелица Живановић, Наташа Кљајић, Марија Марковић, Биљана Никић, Саша Чорболоковић, *Асоцијације у настави српског језика и књижевности. Приручник за наставнике*, Klett, Београд, 2014, 127 страна), *Књижевност и језик*, LXI/3-4, Београд, 2014, стр. 415-417 (82+80/ISSN 0454-0689 = Књижевност и језик/COBISS.SR-ID 4052482)
18. „О доприносу Драгише Живковића истраживањима развоја српске драме и позоришта у XIX веку”, *Зборник Матице српске за књижевност и језик*, књига шездесет трећа (2015), свеска 2, стр. 334–350.(UDC 821.163.41-2.09”18” UDC 821.163.41.09 Živković D. /ISSN 0543-1220 | UDC 82(05) /CIP – Каталогизација у публикацији Библиотека Матице српске, Нови Сад 80+82(082) ЗБОРНИК Матице српске за књижевност и језик / главни и одговорни уредник Јован Делић. – 1953, књ. 1– . – Нови Сад : Матица српска, 1954– . – 24 cm Три пута годишње. /ISSN 0543-1220 /COBISS.SR-ID 9627138)
19. „Ко је Јоаким Вујић?”, *Годишњак Катедре за српску књижевност са јужнословенским књижевностима*, за школску 2014/2015. годину, година X, Филолошки факултет Универзитета у Београду, Београд, 2015, стр. 99-143. (УДК 821.163.31.09 Вујић, Ј.)

ПРИЛОГ 2

Уређивање тематских зборника радова/ часописа

1. Један од два уредника зборника радова *Становиште савремености и историјска прошлост*, Филолошки факултет Универзитета у Београду, Филозофски факултет Универзитета у Нишу, Београд, Ниш, 2014. (у коуредништву за проф. др Милом Ломпаром). У њему су објављени радови са Међународне научне конференције

Књижевни историчар Јован Деретић која је организована као део активности на научно-истраживачком пројекту Министарства просвете, науке и технолошког развоја број 178026 „Проучаваоци књижевности у српској култури друге половине двадесетог века” Филолошког факултета Универзитета у Београду (руководилац пројекта проф. др Мило Ломпар). Поред Филолошког факултета у Београду, организатори ове међународне научне конференције, одржане 24. децембра 2012. године на Филолошком факултету у Београду, били су и Филозофски факултет Универзитета у Нишу, Филолошко-уметнички факултет Универзитета у Крагујевцу и Филозофски факултет Источно Сарајево.

2. Заменик уредника часописа „Свет речи” који издаје Друштво за српски језик и књижевност Србије (2009–2015) на позицији уредника за књижевност;
3. Члан Уређивачког одбора *Сабраних драма Јована Стерије Поповића* (Стеријино позорје, Нови Сад, 2014)
4. Један од уредника издања *Републички зимски семинар 2015. Настава српског језика и књижевности у основној и средњим школама*, Друштво за српски језик и књижевност Србије, Београд, 2015.
5. Један од уредника издања *Републички зимски семинар 2016. Настава српског језика и књижевности у основној и средњим школама*, Друштво за српски језик и књижевност Србије, Београд, 2016.

Прилог 3

Чланство у уређивачким одборима домаћих и међународних часописа, скупова и струковних удружења, или предавање по позиву на универзитетима у иностранству

1. Члан Програмског савета Задужбине „Доситеј Обрадовић” (2012–2016)
2. Заменик председника Друштва за српски језик и књижевност Србије (2014–2016)
3. Члан Управног одбора Института за књижевност и уметност (2014–)
4. Потпредседник Друштва за српски језик и књижевност Србије (2016–)
5. Члан Организационог одбора Међународног научног скупа „Српски као страни језик у теорији и пракси” Центра за српски као страни језик и Филолошког факултета Универзитета у Београду који је одржан 24. и 25. октобра 2014. године у Београду.

Прилог 4

Награде и признања

Добитник СТЕРИЈИНЕ НАГРАДЕ часописа „Сцена” за театрологију за монографију *Богови, цареви и људи. Трагички јунак у српској драми XIX века* (Чигоја штампа, 2007, Београд).

Награда је додељена 05. јуна 2008. на 53. Стеријином Позорју у Новом Саду. Награда се додељује сваке треће године (тријенално) за најбољу монографију из области театрологије.

Прилог 5

Менторства и чланства у комисијама

Менторство односно чланство у комисијама за израду докторског рада

Менторство

1. **Мр Тамара Пилетић**, „Књижевно писмо у српској књижевности од просвећености до романтизма”; теза одбрањена 2012.
2. **Мр Јелена Перић**, „Пригодна драма у српској књижевности 18. и 19. века”; теза пријављена 2013.
3. **Мр Катарина Вучић**, „Слика Срба и националне судбине у делу Јакова Игњатовића”; теза пријављена 2015.
4. **Мр Милена Радовић Савић**, „Рецепција књижевног дела Лазе Костића у српској књижевности прве половине двадесетог века”; теза пријављена 2015.
5. **Мр Снежана Адамовић**, „Петар II Петровић Његош у српској критичкој мисли XX века (Николаја Велимировића, Исидоре Секулић, Ива Андрића и Милована Ђиласа”); теза пријављена 2016.

Учешће у Комисијама за оцену и преглед докторске дисертације (избор)

1. **Мр Ненад Николић**, „Схватања књижевне историје и проучавање српске књижевности осамнаестог и деветнаестог века у делима Павла Поповића и Јована Деретића”;
2. **Мр Зоран Миладиновић**, „Српска ратна књижевност”;
3. **Неда Павловић**, „Филолошко дело Јована Стерије Поповића”;
4. **Маја Стојковић**, „Драмски јунак у књижевности српске модерне (1890–1918);

Учешће у Комисијама за одобрење теме за израду докторске дисертације (избор)

1. **Мр Ненад Николић**, „Схватања књижевне историје и проучавање српске књижевности осамнаестог и деветнаестог века у делима Павла Поповића и Јована Деретића”;
2. **Маја Стојковић**, „Драмски јунак у књижевности српске модерне (1890–1918);
3. **Неда Павловић**, „Филолошко дело Јована Стерије Поповића”;

Учешће у Комисијама за избор у наставничко звање

1. **доц. др Ненад Николић**, избор у звање ванредног професора

Менторство односно чланство у комисијама за израду завршног рада на специјалистичким и дипломским академским студијама

Менторства за дипломски рад (избор)

1. **Весна Црепуљаревић**, група 06, 060297; „Лик Јаквинте у српској драми 19. века”; оцена: 9 (девет); датум: 7. 9. 2011.
2. **Марија Бркић**, група 06, 050319; „Мотив сна у поезији Бранка Радичевића”; оцена: 9 (девет); датум: 31. 10. 2011.
3. **Наташа Терзић**, група 06, 050308; „Типологија женских ликова у стваралаштву Лазе Костића”; оцена: 8 (осам); датум: 17. 11. 2011.
4. **Симона Миливојевић**, група 06, 040275; „Историјска тематика у барокној поезији Захарије Орфелина и Јована Рајића”; оцена: 10 (десет); датум: 5. 12. 2011.

5. **Марија Митић**, група 06, 050296; „Лик читатељке у *Роману без романа* Јована Стерије Поповића”; оцена: 10 (десет); датум: 23. 12. 2011.
6. **Александра Глигић**, група 06, 060264; „Есеји Лазе Костића о женским ликовима”; оцена: 10 (десет); датум: 24. 2. 2012.
7. **Јелена Попадић–Мандић**, група 05, 980213; „Мемоари Проте Матеје Ненадовића”; оцена: 9 (девет); датум: 23. 3. 2012.
8. **Искра Вуксановић**, група 06, 040251; „Поетоним виле у песмама Лазе Костића”; оцена: 10(десет); датум: 5.6.2012.
9. **Олга Нововић**, група 05, 981881; „Лик Уроша Петог у српској драми XIX века”; оцена: 10 (десет); датум: 5.6.2012.
10. **Варја Перковић**, група 05, 050228; „Библијски мотиви у стваралаштву Лазе Костића”; оцена: 10 (десет); датум: 21.9.2012.
11. **Бранка Јосиповић**, група 05, 050231; „Мотив воде у поемама Бранка Радичевића”; оцена: 9 (девет); датум: 26.9.2012.
12. **Тамара Љујић**, група 05, 080128; „Фигура владара у српској историјској драми 19 века”; оцена: 10 (десет); датум: 5.10.2012.
13. **Душица Милић**, група 05, 080120; „Стеријини и Нушићеви типични женски ликови; оцена: 10 (десет); датум: 27. 9. 2013.
14. **Дејана Ацић**, група 06, 040295; „*Роман без романа* као деконструкција видаковићевског типа романа”; оцена: 9 (девет); датум: 12. 12. 2013.
15. **Дијана Живановић**, група 05, 050178; „Позоришне рецензије Лазе Костића”; оцена: 8 (осам); датум: 12. 12. 2013.
16. **Ана Стоиљковић**, група 05, 040197; „Категорија лепоте у есејима Лазе Костића”; оцена: 10 (десет); датум: 4. 6. 2014.
17. **Јована Јањић**, група 05, 020061; „Пригодне драме Јована Стерије Поповића и Јована Суботића: паралеле”; оцена: 10 (десет); датум: 14. 7. 2014.
18. **Снежана Игњатов**, група 05, 010160; „Вербална комика у Стеријиним веселим позорјима: *Родолупци, Лажа и паралажа, Зла жена, Тврдица и Покондиренатиква*; оцена: 9 (девет); датум: 8. 10. 2014.
19. **Валентина Медић**, група 06, 090301; „Питање идентитета у романичарској драми – *Јелисавета, кнегиња црногорска Ђуре Јакшића и Максим Црнојевић* Лазе Костића”; оцена: 10 (десет); датум: 8. 10. 2014.
20. **Божидар Љубић**, група 06, 060296; „Сусрет са двојником у српској и светској књижевностим 19. века”; оцена: 10 (десет); датум: 10. 10. 2014.

Менторства за мастер рад (избор)

1. **Бојана Тешић**, 060177м, „Елементи усмене књижевности у драмама Љубомира Симовића и Борислава Михајловића”; оцена: 10(десет); датум: 27.9.2012.
2. **Весна Црепуљаревић**, 060297м, „Јован Христић, драмски писац”; оцена: 10 (десет); датум: 28.01.2013.
3. **Јелена Ђорђевић**, 2012/1387м, Однос епске и историјске биографије главних јунака у Михизовим драмама *Бановић Страхиња* и *Краљевић Марко*; оцена: 9 (девет); датум: 24. 9. 2013.
4. **Тамара Љујић**, 2008/0128м, „Функција историје у историјским драмама Матије Бана”; оцена: 10 (десет); датум: 27. 9. 2013.
5. **Нина Марковић**, 2007/0310м, „Лик Марка Краљевића у српској драми 19. и 20. века”; оцена: 10 (десет); датум: 30. 9. 2013.
6. **Наташа Терзић**, 2005/0308м, „Лик Уроша Петог у српској драми 18. и 19. века”; оцена: 8 (осам); датум: 15.1.2014.

7. **Марија Благојевић**, 2007/0239м, „Фигура ђавола у драмама Александра Поповића (*Мрављи метеж*, *Ружичњак*, *Нега мртваца*, *Баи-Бунар*, *Шегрт и грејно тело*, *Свети ђаво Распућин*)”; оцена: 10 (десет); датум: 24. 1. 2014.
8. **Нина Шкарић**, 2004/0315м, „Вријеме и простор у драмама Душана Ковачевића”; оцена: 9 (девет); датум: 31. 1. 2014.
9. **Исидора Ђоловић**, 2007/275м, „Фигурација женског принципа између романтизма и неоромантизма (фаталне јунакиње четири српске драме)”; оцена: 10 (десет); датум: 29. 9. 2014.
10. **Душица Милић**, 2008/120м, „Фигура жена у драмама Милутина Бојића *Краљева јесен*, Милоша Црњанског *Конак* и Борислава Михајловића *Бановић Страхиња*”; оцена: 9 (девет); датум: 29. 9. 2014.
11. **Искра Вуксановић**, 2004/0251м, Феномен игре у драмама Борислава Пекића *Чај у пет*, $x+y=0$, *У Едену*, *на истоку* и *Категорички захтев*; оцена: 10 (десет); датум: 25. 7. 2014.
12. **Јелена Антић**, 070175м, „Елементи усмене књижевности у драмама Симе Милутиновића Сарајлије (*Трагедија Обилић* и *Трагедија господара српскога и вожда Карађорђа*)”; оцена: 9 (девет); датум: 28. 01. 2015.

Менторства за мастер рад на Филолошко-уметничком факултету Универзитета у Крагујевцу (НАПОМЕНА: о наведеним подацима приложена јепотврда Филолошко-уметничког факултета Универзитета у Крагујевцу)

1. **Сања Живковић**, „Фигура жене у драмама Борислава Михајловића Михиза и Љубомира Симовића”, рад одбрањен 26. септембра 2011. године,
Комисија за одбрану: доц. др Зорица Несторовић (ментор) и проф. др Драган Бошковић (члан комисије),
УДК 821.163.41.09 Mihajlović-Mihiz B. 821.163.41.09 Simović Lj.
COBISS.SR-ID514133166
2. **Невена Нешковић**, „Типологија женских ликова у Стеријиним 'веселим позорјима'”, рад одбрањен 28. септембра 2012. године,
Комисија за одбрану: проф. др Зорица Несторовић (ментор) и доц. др Часлав Николић (члан комисије),
УДК 821.163.41-2.09 Popović J. S.
COBISS.SR-ID514558126
3. **Марија Милорадовић**, „Фигура жене у драмама Милоша Црњанског”, рад одбрањен 3. априла 2013. године,
Комисија за одбрану: проф. др Зорица Несторовић (ментор) и доц. др Часлав Николић (члан комисије),
УДК 821.163.41-2.09
COBISS.SR-ID514674094
4. **Марија Ђокић**, „Идентитет драмског јунака у драмама Љубомира Симовића”, рад одбрањен 27. априла 2013. године,
Комисија за одбрану: проф. др Зорица Несторовић (ментор) и доц. др Часлав Николић (члан комисије),
УДК 821.163.41-2.09
COBISS.SR-ID514675374
5. **Марија Дикић**, „Слика породице у Нушићевој драматургији”, рад одбрањен 25. јуна 2013. године,
Комисија за одбрану: проф. др Зорица Несторовић (ментор) и доц. др Часлав Николић (члан комисије),
УДК 821.163.41-2.09 Nušić B.

COBISS.SR-ID514722478

6. **Ивана Трифуновић**, „Драма апсурда и савремени српски драмски писци”, рад одбраћен 25. јуна 2013. године,
Комисија за одбрану: проф. др Зорица Несторовић (ментор) и доц. др Часлав Николић (члан комисије),
УДК 821.163.41-2.09
COBISS.SR-ID514722222

Прилог 6

Учешће на пројектима

А) Научно–истраживачки пројекти Министарства просвете, науке и технолошког развоја Републике Србије

1. *Поетика приповедања у српској књижевности* (1996–2000)
домаћи фундаментални научно–истраживачки пројекат, руководилац пројекта проф. др Душан Иванић; позиција: научни истраживач
2. *Поетика приповедања у српској књижевности* (2000–2002)
домаћи фундаментални научно–истраживачки пројекат, руководилац пројекта проф. др Душан Иванић; позиција: научни истраживач
3. *Техника и семантика приповедања* (2002–2005)
домаћи фундаментални научно–истраживачки пројекат, руководилац пројекта проф. др Душан Иванић; позиција: научни истраживач
4. *Проучаваоци књижевности у српској култури друге половине двадесетог века* (2011–2016) – домаћи фундаментални научно–истраживачки пројекат, број 178026; руководилац пројекта проф. др Мило Ломпар; позиција: научни истраживач

Б) Остали научно–истраживачки пројекти

1. *Квантитативни опис структуре српског језика од XII до XVIII века* (1999–2002),
Лабораторија за експерименталну психологију Филозофског факултета
Универзитета у Београду; руководилац проф. др Александар Костић; позиција:
стручни сарадник – консултант за српску књижевност XVIII века
2. *Дигитализација српских службених новина 1813–2013* – потпројекат *Дигитализација „Новина српских” 1813–1868*; руководилац проф. др Александар Костић; позиција:
стручни редактор (2012); стручни консултант (2015)

В) Пројекти Завода за вредновање квалитета образовања и васпитања

(НАПОМЕНА: о учешћу на наведеним пројектима приложена је потврда Завода за вредновање квалитета образовања и васпитања)

1. *Национално тестирање ученика трећег разреда основне школе*, од 2003. до 2004. године; позиција: стручни сарадник – консултант за књижевност
2. *Развијање образовних стандарда за крај основног, општег средњег и средњег стручног образовања (ИПА 2008)* –компонента Српски језик и књижевност (за средњу школу), од 2010. до 2012. године (усвојени 2013. године); позиција: стручни сарадник – консултант за књижевност и језичку културу
3. *Развијање образовних стандарда за крај основног, општег средњег и средњег стручног образовања (ИПА 2008)* –компонента Српски језик и књижевност (средња

- школа) 2013/2014. године; позиција: коаутор приручника *Образовних стандарда за крај основног, општег средњег и средњег стручног образовања* (у припреми)
4. *Развијање образовних стандарда за крај основног образовања одраслих (ИПА 2008)* – компонента Српски језик, децембар 2013. године; позиција: стручни рецензент за образовне стандарде за крај првог образовног циклуса и за крај трећег образовног циклуса за функционално основно образовање одраслих
  5. *Праћење и унапређење образовних стандарда за крај обавезног основног образовања (ИПА 2011)* – компонента Српски језик, од 2013. до 2014. године; позиција: стручни сарадник – консултант за књижевност и језичку културу
  6. *Предлагање образовних стандарда за крај општег средњег образовања за четири наставна предмета*
  7. *Поддршка школи након спољашњег вредновања*

Г) Реализатор програма стручног усавршавања (Р)/ предавач у пленуму на програмима стручног усавршавања (П)

1. 2006 – Републички семинари „Ка савременој настави” (Друштво за српски језик и књижевност Републике Србије) (Р)
2. 2010 – Семинар за библиотекарe и наставнике српског језика (Филолошки факултет у Београду) (Р)
3. 2011 – Семинар Планирање у настави српског језика и књижевности (Друштво за српски језик и књижевност Србије) (Р)
4. 2012 – 53. Традиционални републички зимски Семинар за наставнике и професоре српског језика и књижевности (*Савремено проучавање српског језика и књижевности*) (Р)
5. 2012/2013 – Функционално повезивање наставних садржаја у области српског језика и књижевности (Klett) (Р)
6. 2013 – 54. Традиционални републички зимски Семинар за наставнике и професоре српског језика и књижевности (*Савремено проучавање српског језика и књижевности*) (Р)
7. 2013/2014 – Функционално повезивање наставних садржаја у области српског језика и књижевности (Klett) (Р)
8. 2014 – 55. Традиционални републички зимски Семинар за наставнике и професоре српског језика и књижевности (*Савремено проучавање српског језика и књижевности*) (ПРЕДАВАЧ У ПЛЕНУМУ)
9. 2014/2015 – Планирање у настави српског језика и књижевности (Klett) (Р)
10. 2014/2015 – *Савремени теоријски приступ тумачењу књижевноуметничког текста у настави српског језика и књижевности* (Klett) (Р)
11. 2016 – 55. Традиционални републички зимски Семинар за наставнике и професоре српског језика и књижевности (*Савремено проучавање српског језика и књижевности*) (ПРЕДАВАЧ У ПЛЕНУМУ)

III МИШЉЕЊЕ О ДОСАДАШЊЕМ НАУЧНОМ И СТРУЧНОМ РАДУ КАНДИДАТА

У досадашњем научном и стручном раду др Зорице Несторовић профилисала су се следећа тежишта: (1) истраживање аутора и појава који су обележили српску књижевност XVIII и XIX века; (2) истраживање историје и поетике српске драме; (3) текстолошки рад и (4) компаративно истраживање српске књижевности.

У том смислу треба посматрати њене до сада објављене монографије: *Јован Суботић, драмски писац* (2000); *Богови, цареви и људи. Трагички јунак у српској драми*

XIX века (2007), *Класик Стерија* (2011) и *Велико доба. Историја развитка драме у српској књижевности XVIII и XIX века* (2016).

Монографија *Јован Суботић, драмски писац* (2000) представља резултате модерног типа истраживања једног драмског корпуса као целине које не пребрегава позитивистичка истраживања, већ их функционално примењује у домену проучавања поетике жанра који је један драмски писац наше старине неговао. Окосница истраживања положена је у намеру да се покаже значај овог писца у контексту развоја српске драме XIX века, односно да се на основу резултата превасходно структуралистичког приступа испитивању драмске структуре његових бројних остварења, одреди место које он у српској књижевности заузима у вредносном, књижевноисторијском и културолошком смислу. Истраживање Јована Суботића као драмског писца подразумевало је и реконструкцију околности његове појаве у српској култури XIX века, али и анализу његове експлицитне и имплицитне поетике као система унутар којег су подробно анализирани његови драмски радови.

Сврстани у одређене жанрове (ИСТОРИЈСКА ДРАМА У УЖЕМ СМISЛУ, ИСТОРИЈСКА ТРАГЕДИЈА, ИСТОРИЈСКА МЕЛОДРАМА И ПАНОРАМСКА ДРАМА према теоријским истраживањима односа историје и драме Херберта Линденбергера), његови драмски комади посматрани су у контексту поетике жанра, проблема жанровске вододелнице, утицаја Шекспира и Шилера, поетичких претпоставки класицизма и романтизма у српској књижевности и њихових европских оквира. Поглед на Јована Суботића као драмског писца усмерен је на свако његово појединачно драмско остварење, али и на елементе драмске структуре његових драма уопште узев, па су тако у синтетичком прегледу анализирани категорије композиције, радње, јунака, времена, простора и језика Суботићеве драматургије. Студија др Зорице Несторовић о Јовану Суботићу испунила је један до тада неистражени простор научног проучавања историје и поетике српске драме. Њоме је показано да се о писцима наше старине може писати на модеран начин уз објективно процењивање њихове вредности како у времену њихове појаве тако и у рецепцијским таласима који су уследили након тога.

У књизи *Богови, цареви и људи. Трагички јунак у српској драми XIX века* (2007) др Зорица Несторовић је издвојила однос између трагичког јунака и драмски изграђеног појма судбине: у подробном, премда не опширном него усмереном, излагању посвећеном овом односу, у излагању у којем се појављују тако значајни мислиоци као што су Аугуст Вилхелм Шлегел, Пол Рикер, Албин Лески, Макс Шелер, Артур Шопенхауер, Лајонел Трилинг, Никола Милошевић, Емил Штајгер, Карл Јасперс, Серен Кјеркегор, најзначајнији утицај на њено схватање трагичког-и-драме извршило је филозофско-теоријско мишљење Ђерђа Лукача, док у позадини књижевно-теоријских настојања посебно место заузимају увиди Џефрија Бреретона. То значи да је она усвојила магистралну путању теоријско-филозофске мисли о трагедији и трагичном. Две основне замисли преовлађују целином њених сазнања: унутар драмске структуре „питање о трагедији у бити је питање о трагичком јунаку”, баш као што је „на исти начин... и питање о трагичком јунаку заправо питање о трагичкој кривици”, док у садржинском распону овог премештања основних питања о трагедији преовлађује однос између јунакове слободе и спољашње предодређености. У књижевноисторијским претпоставкама истраживања, она објашњава разлоге са којих се посветила анализи „озбиљне драме која се као посебан жанр у XIX веку раслојила тако да је у корпусу српске драме овога периода могуће препознати облике историјске трагедије, историјске мелодраме и историјске драме у ужем смислу”, што је све условило настајање посебних поглавља о Стефану Стефановићу, Сими Милутиновићу Сарајлији, Јовану Стерији Поповићу, Јовану Суботићу и Матији Бану, Ђури Јакшићу, Лази Костићу, Драгутину Илићу и Милутину Бојићу, јер су ови драмски песници остварили репрезентативне помаке у обликовању и разумевању фигуре трагичког хероја.

Др Зорица Несторовић је истрајно, прецизно и детаљно формирала два различита тока који пролазе кроз описивање промена које обухватају трагичког јунака у српској историјској драми: она је (1) описала различите аспекте значења трагичког који се појављују у анализираним драмама, раскривајући семантику дела и настојећи да је препозна у општим условима који изграђују смисао трагичког у свету; она је (2), напореда са процесом одређивања семантике дела, описала промене у драмској структури које изазива положај трагичког јунака, жанровска колебања и премештања у појединим драмама. Отуд је, изучавајући положај и особине трагичког јунака, назначила и семантику и структуру појединих драма, имплицитно утврђујући степен хомологије између њих. У овој монографији показане су унутрашње могућности трагичког јунака у српској историјској драми, као и унутрашња раслојавања његове фигуре, што је омогућило неколико закључака: (1) постоји разуђеност мотива који учествују у изграђивању трагичког јунака; (2) постоји континуитет историјских ликова и својстава који се преносе из једног у други трагички лик код различитих писаца; (3) не постоји кохерентна и континуелна концепција трагичког јунака која се образовала у српској драми деветнаестог века; (4) постоји еволуција трагичког јунака: његово формирање у предромантизму, његова потпуна изграђеност у романтизму, његово преображавање у постромантизму.

Др Зорица Несторовић остварује своје анализе на два основна начина: она некада посматра целину пишневог опуса, а некада усмерава пажњу на појединачно дело. То значи да питање о трагичком јунаку некада разумева на нивоу синтетичких сазнања, а некада на нивоу аналитичких настојања. Обично је пажња ка целини усмерена када треба описати изостајање или изобличавање унутрашњих могућности трагичког јунака, док је појединачно дело доведено у центар пажње када треба нагласити кристализацију својстава трагичког јунака. Њена истраживања одликују се потпуном обавештеношћу о предмету проучавања, њене анализе доследно подразумевају своје теоријске, историјске и поетичке аспекте, па ова монографија постиже своје дејство и у вредности појединачних тумачења и у општој слици драмске традиције у српској књижевности деветнаестог века.

Монографија *Класик Стерија* (2011) је израз тежње да се о месту Јована Стерије Поповића у развоју српске књижевности XIX века размисли из перспективе унутрашње противуречности пишневог погледа на свет. Књига је састављена од седам поглавља. Свако од поглавља тематизује један од књижевних жанрова или врста у којима се велики песник класицизма огледао, а међу којима су они који припадају песништву, драмском раду и роману. Изузетак представља уводно поглавље будући да се у њему посматра Стеријино књижевно дело у целини.

У првом поглављу, др Зорица Несторовић показује промене у песниковом погледу на свет, промене које су настајале под притиском околности у којима је стварао. Средишња тачка овако изведеног прегледа је у сазнању да је Стерија прокламовао многа просветитељска начела утемељена на вери у разум и да је у начелу био спреман да их следи, али да га је стварност разуверавала у погледу снаге разума и жеље људи да напредују по цену да се одрекну личне користи зарад општег добра. Ово поразно сазнање бојило је и основна тематска исходишта његовог стваралаштва: историју, човека и време. У обради мотива ових тематских кругова Стерија је исказао извесну амбивалентност. Наиме, с једне стране је увек присутна његова прокламована вера у прогрес заснован на разуму који може да победи страсти, а с друге његово искуство које показује не само да то није могуће зато што разум у борби подлеже страстима, већ што не постоји спремност да се уђе у борбу са страстима.

Свако од наредних шест поглавља књиге *Класик Стерија* описало је кретање тог клатна амбиваленције које је својом путањом повезивало веру и разум, наду и сумњу, љубав и усамљеност. Поглавља не прате постојећу поделу на раздобља, већ се смењују следећим редоследом: песништво – „жалостно позорје” као историјска драма у ужем

смислу; – „жалостно позорје” као историјска мелодрама; – пригодне драме – „весело позорје” – роман (видаковићевска традиција и традиција антиромана). У сваком наведеном жанру идентификује се неуралгична тачка описане линије клатна амбиваленције.

Друго поглавље књиге *Класик Стерија* представља Стеријин рад у домену поезије из синхронијске тачке српске књижевности прве половине XIX века и класицистичких поетичких начела. У том смислу посебна пажња се посвећује његовим песмама из антрополошког круга. Полазећи од дилтајевске тезе да је поглед на свет у песништву непобитно највише везан за живот јер „поезија неће да сазнаје стварност као знаност, него хоће да пусти да се види значајност догађаја, људи и ствари која се налази у животним односима”, др Зорица Несторовић контрастира погледе на свет тројице песника-савременика: Лукијана Мушицког, Симе Милутиновића Сарајлије и Јована Стерије Поповића.

Треће поглавље је посвећено Стеријином раду на историјској драми у ужем смислу. Полази се од тезе да песник није имао историјску трагедију услед одсуства трагичке кривице јунака и инсистирања на одредљивој правди услед моралног сагрешења ликова из историјско-легендарног миљеа. Дrame *Милош Обилић*, *Смрт Стефана Дечанског*, *Владислав* и *Лахан* илуструју основну идеју ове књиге: то је да воља за добром није довољна да надјача зло како у животу појединца, тако и у животу народа. Велики историјски догађаји (бој на Косову) и смене на трону показују да је простор владавине у ствари поље агоне у којем владар, уколико је добар и разуман човек, власт доживљава као терет а круну као трнов венац. Тако се драмски упризорује променљивост интереса и тријумф страстима вођених појединачних интереса владаревих поданика.

Четврто поглавље је посвећено анализи Стеријиних историјских мелодрама: раном делу *Невиност или Светислав и Милева*, *Наод Симеон*, *'Ајдуци* и *Скендербег* који стоји на размеђи историјске мелодраме и историјске драме у ужем смислу. У свим наведеним делима проблематизује се мелодрамска структура, утврђују механизми постизања емоционалне и моралне телеологије као основних жанровских обележја, самеравају на том принципу устројени начини обраде теме и њен контекст (косовска легенда, средњовековно житије о Павлу Кесаријском, народне епске песме *Наход Симеон* и *Предраг и Ненад*, као и Софоклова трагедија *Цар Един*).

Пето поглавље је написано са намером да проблематизује нека од постојећих схватања Стеријиног рада на комедији и постави нов основ интерпретације његове комичке структуре. Имајући на уму ставове из досадашње традиције тумачења „веселих позорја” овог писца, др Зорица Несторовић најпре разматра његове експлицитнопоетичке ставове изнете у предговорима комедија. Издвајајући уверења да је „театар лек за болести моралне” и „школа у којој се људи уче”, др Зорица Несторовић најпре указује на прокламоване ставове о моралистичкој улози позоришта да би их преко анализе особина комичке структуре довела у везу са урушавањем основне могућности дидактизма. Околност да нема срећног завршетка у Стеријиним комедијама условљена је сазнањем о томе да један од ликова-препрека (заблудела личност) не долази до комичког анагнорисиса, то јест до спознаје сопствене природе која би условила да одбаци рђаве навике и промени се. Стога се у овом поглављу – имајући у виду конститутивна обележја неког идентитета према теорији Алекса Мишелија – расправља о проблему завршетка са становишта идентитета ликова-препрека као што су Фема и Кир Јања.

Друго важно исходиште ове анализе је да се јунаци по којима су комедије добиле име не разматрају као главни јунаци, већ као ликови-препреке у чијој су сенци, по молијеровском комедиографском принципу, парови младих који желе да склопе брак, а чија имена готово и да не памтимо. На основу овог увида указује се на проблем развоја драмске структуре. Нортроп Фрај је сматрао да се комедиографска радња развија када одређено стање хармоније (А) бива нарушено и преведено у стање хаоса (Б) не би ли се

ономогућавањем делања лика-препреке поново вратило у стање хармоније, али овога пута другачије од почетног (А') зато што лик-препрека прихвата свој пораз. Уколико уважимо ово тумачење, онда увиђамо да у Стеријиним комедијама не постоји ни стање А ни стање А' већ само стање хаоса (Б). Ово сазнање поразно делује када се доведе у везу са прокламованом вером у дидактичку улогу позоришта, а посебно комедије.

Шесто поглавље је посвећено Стеријиним пригодним драмама *Сну Краљевића Марка* и *Торжеству Србије*. У анализи се идентификују одреднице замашног корпуса пригодних драма у српској литератури XVIII и XIX века и даје скица за могуће жанровско одређење ових дела. Из наведених драма проистиче порука да се развојем просвете и науке, делањем за опште добро а не у име ускогрудних појединачних интереса, највише може постићи у развоју једног народа. Тако се разумом побеђују страсти. Пригодним драмама Стерија је посведочио своја прокламована начела о могућности да се разумом подупре жеља за напретком јер је критички самеравао прошлост. Похвала науци и поред наведених примера заваде и неслоге које су допринеле пропасти народа у одређеним тренуцима његовог историјског развоја, основно је мерило његове вере у разум.

Седмо поглавље је у потпуности посвећено Стеријиним романима *Бој на Косову* и *Милан Топлица* и *Зораида*, *Дејан* и *Дамјанка* и *Паденије Босанског краљевства* и *Роман без романа*. У њему се најпре анализирају основни елементи теме, композиције и јунака раних романа овог писца, посебно *Боја на Косову*, који се у духу прераде/посрбе као његовог основног романескног поступка одређују синтагмом РОМАН ПО РОМАНУ. У бити видаковићевске структуре, ови романи израстају на сентиментално-моралистичкој матрици посредовања порука. Међутим, његово дело *Роман без романа* дубоко проблематизује однос књижевности и стварности, односно фикционалности и истинитости, управо преко пародирања и деконструкције основних стваралачких поступака као што су наративне технике, обликовање јунака, композиција романа, топоси авантуристичко-љубавног романа.

Осмотрена у целини, књига др Зорице Несторовић *Класик Стерија* представља значајну монографску обраду читавог низа поетичких и књижевноисторијских питања која се појављују у делу једног од најзнатнијих српских писаца. И по осветљавању појединих тема, и по наглашавању веза између различитих уметничких родова, и по разврставању унутаржанровских прожимања којима је премрежено Стеријино дело, књига др Зорице Несторовић прикључује се највреднијим критичким осветљењима Стерије у веома богатој библиографији радова о овом писцу.

У обухватној монографији *Велико доба. Историја развита драме у српској књижевности XVIII и XIX века* (2016) дата је ауторкина синтеза дугогодишњих истраживања српске драме. У читавом низу опсежних поглавља постављена су одлучујућа питања о развоју српске драме у XVIII и XIX веку. Тако ауторка тематизује карактеристичну двострукост на самом почетку српске драме: њену подвојеност између позоришне и књижевне представе о историји. Различитост ових аспеката у раним драмским текстовима, она показује прегледом сазнања и судова које су оставили историчари српске књижевности и позоришта: Марта Фрајнд, Боровоје Стојковић, Мираш Кићовић, Перо Слијепчевић, Јован Деретић, Драгиша Живковић, Милорад Павић. Њихове увиде она доводи у корелацију са ставовима познатих истраживача драмске форме: Жан Старобински, Вејн Лесер, Џ. Стајн, Ђерђ Лукач, Карл Гутке, Херберт Линденбергер. У анализи ових теоријских и историјских садржаја и претпоставки, наша ауторка добија истраживачку и интерпретативну подлогу за непосредна историјска истраживања великог и дуготрајног периода српске драмске историје.

Тако њена анализа осамнаестовековних барокних и просветитељских тенденција у српској драми бива превасходно заокупљена начелима позоришне дидактике у *Траедокомедији* Мануила Козачинског, у дијалогизованим беседама Гаврила Стефановића Венцловића, са нарочитим обзирима према разглаголствима Козме Јосића и Јакова

Пејаковића, јер се ту кристализује једно од најзначајнијих упутстава за овај историјски драмски тренутак. То је начело: „играјуште учимеја“. Оно је коресподентно са делима Викентија Ракића и схватањима Лукијана Мушицког, јер подразумева хомологију поучних и забавних садржаја у драмској представи и у хоризонту очекивања гледалаца. То није одсутно ни из црквених драма: каква је *Жертва Аврамова* Викентија Ракића.

У опису превода и посрба, које су испуниле другу половину XVIII века у нас, ауторка посебну пажњу посвећује истраживању оних њихових елемената који су представљали пресудну драмску, историјску, поетичку и, каткад, политичку подлогу на којој је једино било могуће да настане оригинална српска драма. Она своја истраживања поставља у историјски засновану схему: превод – прерада – посрба – адаптација – оригиналан драмски текст. Тако осветљава квалитет и учинак превода Емануела Јанковића, нарочито Голдонијеве комедије *Терговци*, као и везе са плачљивом или сентименталном комедијом као доминантном у европској комедиографији просвећености. У анализи промена које је у српској драмској књижевности претрпео облик *посрбе*, наша ауторка распознаје типологију облика који устројавају овакву драмску схему: док је у кретању од Емануела Јанковића до Јована Стерије Поповића уочљиво присуство просветитељског типа посрбе или посрбе која се чита (Емануел Јанковић) и позоришног типа посрбе или посрбе која се игра (Јоаким Вујић), дотле је у времену од оснивања Српског народног позоришта до Првог светског рата препознатљив облик посрбе као књижевног дела (Коста Трифковић) и посрбе као уско репертоарског текста. У опису овог кретања књига наше ауторке исказује изузетне домете у опсежним, детаљним и компаративним анализама уметничких и театарских настојања Јоакима Вујића.

Као први и пресудан корак у заснивању оригиналне драме, наша ауторка издваја *Смрт Уроша Петог* Стефана Стефановића. Док је у својим ранијим истраживањима нагласак постављала на особености уметничког дела као аутономне целине, наша ауторка у овој студији анализира особена уметничка својства у контексту развоја драмског облика и жанра у српској књижевности. Тако и важни компаративни утицаји, попут Шекспировог и Шилеровог, добијају други изглед, јер се показују као делови општег културног и поетичког контекста једног времена, као и особеног одјека који то време оставља у уметничком индивидуалном таленту: „Новинама које је унео у драмску обраду мотива смрти последњег Немањића, Стефан Стефановић је покренуо једно од најзначајнијих поетичких питања драмског стваралаштва у нас. Јер, иако основни догађај своје драме реализује у духу резултата до којих је дошла историографија његовог времена, овај писац измешта тему краја светорodne немањићке лозе из уобичајене средњовековне сакралне матрице о жртви и њеном крвнику, и покушава да је на изванредан начин историзује обликујући Уроша као цара на престолу, а не наследника који чека да седне на трон.“

У развијању поетичких линија српске драмске књижевности, наша ауторка пореди Стефановићева дела са делима писца његовог драмског круга: *Владимиром и Косаром* и *Пријатељима* Лазара Лазаревић и Стеријиним „жалосним“ и „веселим“ позорјима, да би Стеријином делу дала доминантно значење. Ослоњена на своје раније студије о овом великом писцу, наша ауторка је са посебном детаљношћу осветлила Стеријине поетичке погледе, повезала их са европском и српском како историјском тако и театарском стварношћу, посебну аналитичку пажњу посветила развојној линији комичког заплета у Стерије, као и поучним садржајима историјских драма у Стерије: од начелно позитивних до изразито негативних (*Родољупци*).

У типологији драме друге половине XIX века, наша ауторка издваја неколико стадијума драмског развоја. Она наглашава значај историје у националним покретима XIX века и у нас и у других народа, као и дубоку везу са театарским приказивањем управо историјских садржаја у романтизму. Тако посебно анализира историју као церемонијал, која се појављује у облицима пригодне драме: Јован Суботић, Јован Ђорђевић, Атанасије Николић, Драгомир Брзак, Милош Цветић; школска драма, рецитал,

предложак за сценску изведбу, церемонијална драма, панорамска драма. Она, потом, описује историју као церемонијал која се појављује на размеђи историјске мелодраме и историјске драме у ужем смислу: Сима Сарајлија, Петар II Петровић Његош, Матија Бан, Јован Суботић; историјско или легендарно сазнање у основи драмске приче; природа средишта драмске приче; примарна улога драмске приче; начин рецепције. Она је, на крају, посвећена анализи лика историје као трагедије у кретању ка романтичарској трагедији: Ђура Јакшић, Лаза Костић, Милутин Бојић; политичка драма, историјска драма у ужем смислу, историјска трагедија, драма о мученику.

У опису драмских кретања која су захватила комедију после Стерије а пре Нушића, наша ауторка посебну пажњу посвећује неколиким изразитим индивидуалностима. Она анализира комедиографски поступак Косте Трифковића у поређењу са Викторијаном Сардуом и издваја низ карактеристичних елемената: поједностављени сиже; праволинијски заплет; типизираност ликова; могућности импровизације. Њена анализа разграђивања жанровских мотива доноси нова сазнања о домаћим комадима са играњем и певањем, какве су писали Јанко Веселиновић и Драгомир Брзак, као и о мелодрамама Светозара Ђоровића, Манојла Ђорђевића Призренца и Бранислава Нушића. Она наглашава да су у драмским комадима Боре Станковића носиоци драмске структуре ситуације а не ликови, што их отвара ка епским карактеристикама театарског и уметничког доживљаја. Свој преглед раслојавања драмских техника, карактеристичан за надолажење модернистичких проседа у српску књижевност, наша ауторка завршава анализом Нушићевих заплета и особеног односа трагичког и комичког модуса у њима.

Студија *Велико доба. Историја развитка драме у српској књижевности XVIII и XIX века* др Зорице Несторовић обухвата изузетно велики период наше књижевности: она пролази кроз различите жанровске форме; она их доводи у везу са сменом историјских и поетичких епоха; она анализира оно што је типично у драмским облицима, јер је условљено временом и очекивањима публике, али и оно што је индивидуално у пишчевом доживљају света. Отуд је др Зорица Несторовић успешно савладала бројне тешкоће приказивању дела која су често ван икакве пажње у нашој науци у књижевности, па их је прецизно уклопила у *систем* развоја драмског облика у нас, али их је, истовремено, приказала у њиховој *историјској* димензији, као живе трагове времена и искуства, који кореспондирају са потоњим временима, облицима и искуствима. Отуд је ова студија изузетан научни резултат у нашој науци о књижевности.

Када су у питању појединачне студије објављене након избора др Зорице Несторовић у звање ванредног професора, можемо рећи да оне прате основне тенденције њеног научноистраживачког приступа. Јер, и оне су тематски везане за проучавање српске књижевности XVIII и XIX века (научне студије о Лази Костићу, Доситеју Обрадовићу, српској просвећености), историје и поетике српске драме (о доприносу Драгише Живковића проучавању српске драме XIX века, о драмама Скендера Куленовића, о Милошу Црњанском као драмском писцу) текстолошки рад (приређивање „веселих позорја” Јована Стерије Поповића за издање сабраних драма овог писца) и контрастивна истраживања српске књижевности (о философским постулатима научне мисли Јована Деретића). У овом прегледу издвојићемо оне студије које сматрамо репрезентативним за научноистраживачки приступ и допринос др Зорице Несторовић.

Посебно место припада њеним проучавањима феномена у стваралаштву најрефлексивнијег песника српског романтизма – Лазе Костића. Она кореспондирају и са тематиком њеног изборног курса ЕВРОПСКИ КОНТЕКСТ СРПСКЕ КЊИЖЕВНОСТИ: ЛАЗА КОСТИЋ И СТАРИ ГРЦИ БУДУЋИ ДА СЕ У ОКВИРУ СТУДИЈА „ФЕНОМЕН МУШКЕ ЛЕПОТЕ У ПЕСНИШТВУ ЛАЗЕ КОСТИЋА” И „НЕПОДНОШЉИВА ЛАКОЋА ПЛЕТЕЊА. ПРИЛОГ ТУМАЧЕЊУ ПЕСМЕ *Међу јавом и мед сном* Лазе Костића” бави оним аспектима који умногоме одражавају хеленистички импулс Костићевог стваралаштва. Феномен лепоте у делу Лазе Костића кандидат препознаје као обликотворан за његов поглед на свет који се у појединачним делима

испољава у статусу јунака – превасходно мушких – који су носиоци и херојског начела. Лепота која постаје мера постојања јунака у свету (Максим Црнојевић у истоименој Костићевој драми, Самсон у Костићевој поеми *Самсон и Делила*) анализирана је у контексту укрштаја елемената хеленске естетике и романтичарског погледа на свет унутар којег долази до проблематизовања положаја субјекта у свету када лепоте нестане.

Други круг радова који се издваја својом репрезентативношћу за кандидатов научноистраживачки рад везан је за његово бављење епохом просвећености у српској књижевности. Док у раду „Доситеј и метод критичког мишљења” др Зорица Несторовић разматра постулате просвећености у делу њеног најзначајнијег представника у српској књижевности, дотле у студији „Слика града у прози српске просвећености: од храма знања до места искушења” остварује занимљив допринос проучавању аутобиографске прозе и сентименталистичког романа у српској литератури. У првој студији кандидат успешно разоткрива на који начин се МЕТОД КРИТИЧКОГ МИШЉЕЊА – кључан за рационалистички филозофски подтекст српске просвећености – појављује као обликотворан за аутобиографску структуру Доситејеве аутобиографије *Живот и прикљученија*. Разматрање Доситејеве аутобиографске структуре др Зорица Несторовић утемељује на књижевнотеоријским и филозофским проматрањима аутобиографског писања који су у својим студијама постулирали Пајк Бартон, Вилијем Спенгман, Жан Старобински, Рој Паскал, Филип Лежен и Марк Ели Бланшар. Проблематизујући однос ЕГЗИСТЕНЦИЈАЛНОГ (ДОЖИВЉАЈНОГ) и НАРАТИВНОГ (ПРИПОВЕДАЧКОГ) ЈА Доситејеве аутобиографије, кандидат на нов начин промишља постулате критичког мишљења као основе за разумевање фигуре просветитеља у свету и у непосредну везу доводи ово Доситејево дело са другим његовим остварењима који улазе у својеврсни корпус његових *огледа о методи*. Др Зорица Несторовић разматра категорију аутобиографског субјекта с посебним освртом на ЗАХТЕВЕ ЗА ИСТИНИТОШЋУ аутобиографског писања, као и такозваног

Основни истраживачки домен студије „Слика града у прози српске просвећености: од храма знања до места искушења” представља тематско-мотивски регистар слике града у прози српске просвећености. На материјалу аутобиографско-мемоарске литературе и романа насталих у овом периоду српске књижевности, кандидат контрастивно анализира елементе слике града, фигуру путника и топосе сентименталистичке прозе (путовање, образовање, природа, љубав, добро, зло, пејзаж). Показујући већу и разуђенију развијеност слике града у аутобиографско-мемоарском типу прозе у односу на фикционалну литературу, као и места њиховог сусрета у условљености поетиком просвећености, сентиментализма и жанра, др Зорица Несторовић остварује свежу и научно утемељену анализу карактеристичних аспеката српске просвећености на материјалу дела Саве Текелије, Доситеја Обрадовића и Атанасија Стојковића.

Посебно место припада радовима о поетици и историји српске драме. Они откривају њену тежњу ка интегралном приступу проучавању развоја овог књижевног рода у српској литератури јер показују заинтересованост и за ауторе и феномене који су обележили време XX века у српској култури. У том смислу издвајају се радови о драмама Скендера Куленовића и Милоша Црњанског у којима др Зорица Несторовић демонстрира утемељеност свог истраживачког поступка. У том смислу посебно је занимљив помак у тумачењу ране драме Милоша Црњанског *Маска* који кандидат остварује (1) издвајањем лика Бранка Радичевића као лика-симбола ране драматургије Милоша Црњанског што се поткрепљује пишчевом кореспонденцијом, његовим есејима о песницима српског романтизма и експлицитнопоетичким и аутопоетичким записима и (2) проблематизовањем лика Генералице у контексту пишевог поигравања са митом о Тристану и Изолди што је различито у односу на до сада постављену традицију тумачења ове јунакиње која се смешта у контекст донжуанског облика љубавне страсти.

У овом прегледу репрезентативних студија и радова др Зорице Несторовић издајамо и радове посвећене тумачима српске књижевности Драгиши Живковићу и Јовану Деретићу. Док у првој студији посвећеној доприносу Драгише Живковића проучавању српске драме она открива колико су драмска и позоришна активност у српској култури XIX века кључне за појаву романтизма у нашој књижевности и то већ 30-их година XIX века, односно да се у Живковићевом проучавању почетака књижевне теорије и критике у српској науци о књижевности разоткрива пресудан значај мисли о драми и позоришту, дотле се у студији указује на урођеност Деретићевог приступа књижевности у њеном историјском, теоријском и поетичком појављивању у српској култури у оквиру метода филозофског проучавања.

На крају овог прегледа репрезентативних научних радова за научноистраживачки профил кандидата др Зорице Несторовић, указујемо и на значај две лексикографске јединице у научној публикацији водећег међународног значаја – *Encyclopedia of Romantic Nationalism in Europe*, ed. Joep Leerssen – које су посвећене првим преводима Библије на народни језик у српској култури (“Bible / classic translations: Serbian”) и историјском роману у српској књижевности XIX века (“Narrative literature (historical): Serbian”), као и на текстолошки рад који је након избора кандидата у звање ванредног професора употпуњен издањем свих „веселих позорја” Јована Стерије Поповића у двотомном издању сабраних драма овог писца.

Из свега наведеног са задовољством закључујемо да је др Зорица Несторовић један од оних научних истраживача који током година унапређује свој научни кредибилитет, шири лепезу својих истраживања, употпуњује је новим облицима научног рада, али и постојано негује научну акрибиност, тежњу ка потпуној научној заснованости својих истраживања, њиховој утемељености у савремене научне методе, објективни приступ који води ка поузданим вредновањима истраживане научне грађе, синтетизацији и аналитичности као и употпуњавању оних поља у домену основне научне области којом се бави која су до сада проучавана у малом обиму или потпуно неистражена. Резултати њених истраживања важе као постојани, иновативни, научно утемељени и фундаментални у одређеним областима.

IV МИШЉЕЊЕ О ИСПУЊЕНОСТИ ДРУГИХ УСЛОВА ЗА ИЗБОР

Др Зорица Несторовић је у својој биографији и прилозима у пријави на конкурс за избор у звање редовног професора врло темељно представила низ активности – наставних и ваннаставних – које је према прописаним критеријумима за избор у звање редовног професора у хуманистичким наукама вишеструко квалификују за ово звање. Јер, она учествује у извођењу наставе и испита на (1) основним академским студијама и то у оквиру три обавезна и једног изборног предмета, (2) мастер академским студијама и то у оквиру једног обавезног и два изборна предмета и (3) докторским академским студијама и то у оквиру једног изборног предмета. Током низа година учествовала је у раду катедарских и факултетских комисија за пријемни испит и поступак акредитације.

Након избора у звање ванредног професора била је ангажована и као предавач на мастер студијама Филолошко-уметничког факултета Универзитета у Крагујевцу, односно као лектор у Центру за српски као страни језик (редовни програм и летња школа) и предавач на скуповима слависта које организује Међународни славистички центар на Филолошком факултету Универзитета у Београду.

Такође, након избора у звање ванредног професора учествовала је на пет међународних научних скупова и два национална научна скупа. Била је ментор у преко двадесет дипломских и дванаест мастер радова као и пет докторских дисертација од којих је једна одбрањена, а за три је покренута процедура за оцену и преглед докторске дисертације. Својим наставничким прегнућем др Зорица Несторовић постигла је

евидентан и изузетан успех у закупљању студентске пажње и у популаризовању књижевноисторијских тема, посебно оних који су везани за област српске књижевности XVIII и XIX века, њеног европског контекста и историје и поетике српске драметако да можемо рећи да је наставу из адекватних предмета – и основних и изборних – у великој мери унапредила.

У свом педагошком раду, др Зорица Несторовић је развила различите облике наставе: предавања, консултације, појединачне и групне истраживачке радове. Њена комуникација са студентима може се окарактерисати као коректна, исцрпна и ваљана, увек двосмерна са циљем да се унапреди наставни процес и препознају, подрже и развију студентска знања, вештине, креативност и постигнућа.

Важан аспект њеног ангажовања јесте и допринос стручном усавршавању наставника српског језика и књижевности будући да је до сада била реализатор у девет таквих програма као и два пута предавач на пленуму семинара и програма стручног усавршавања. У научној и културној јавности појављивала се као учесник бројних научних трибина, округлих столова на којима је била и модератор, циклуса предавања и појединачних предавања.

Све наведено показује широк спектар научних и стручних активности који посвеоначају њен допринос нашој научној и стручној јавности.

У ЗАКЉУЧНО МИШЉЕЊЕ И ПРЕДЛОГ КОМИСИЈЕ

Имајући у виду да је у свим аспектима научне, наставне и јавне делатности, који су везани за репрезентовање српске књижевности осамнаестог и деветнаестог века, др Зорица Несторовић постигла резултате који су изузетно вредни, да је њен научно-истраживачки, педагошки, наставно-организациони рад изнад уобичајених стандарда, имамо велико задовољство да предложимо Изборном већу Филолошког факултета у Београду да др Зорицу Несторовић изабере у звање редовног професора за Српску књижевност XVIII и XIX века(I).

У Београду,
12. јун 2016. године

КОМИСИЈА

др Горан Максимовић, редовни професор

др Снежана Самарџија, редовни професор

др Мило Ломпар, редовни професор